

PEDAGOGISK ÅRSPLAN

FRAMTIA BARNEHAGE

2019 - 2020

Innholdsfortegnelse

Om Framtia barnehagen

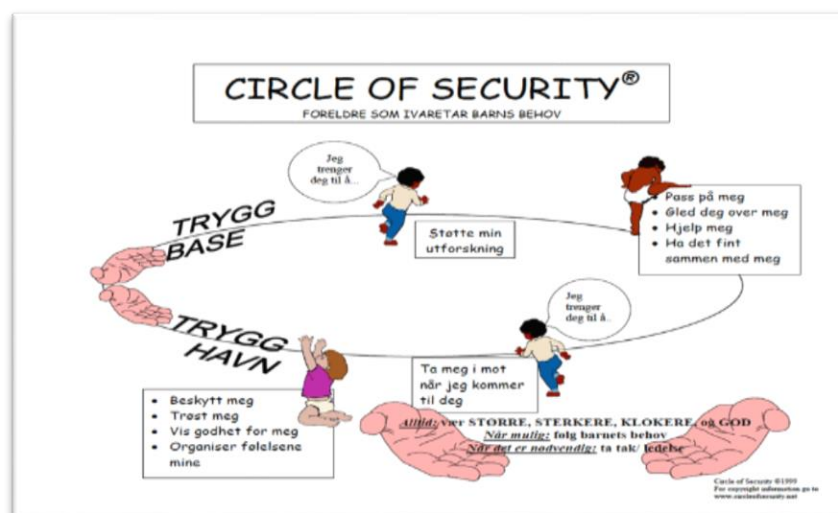
Framtia barnehage er en kommunal barnehage i Lørenskog og åpnet 1. mars 2017. Vi har et flott og moderne bygg som ligger fint til i den nye Stasjonsbyen i Lørenskog. Barnehagen er delt inn i 6 avdelinger. Avdelingene har fått navn etter de ulike borettslagene som omkranser barnehagen.

Det er Blinken og Sprinten med 12 barn i alderen 1 – 3 år på hver avdeling.

Det er Oppløpet, Toppformen, Unnarettet og Skrensen med 20 barn i alderen 3 – 6 år på hver avdeling.

I Framtia barnehage møter barna omsorgsfulle voksne som tar kontroll over situasjoner og som sørger for at samhandling blir til positive gjensidighet og respekt. Vi jobber etter prinsippene «Å være større, sterkere, klokere og god». I Trygghets sirkel-tenkingen (COS) legges det vekt på at voksne skal være gode overfor barn, men like mye at voksne skal være større, sterkere og klokere enn barna (Cooper, Hoffman, Marvin & Powell 2007). Å være større enn barna innebærer å kunne ta ledelsen, fordi vi som voksne har oversikt, kan planlegge, organisere og ta grep når situasjoner oppstår. Når voksne tar ledelse og samtidig bevarer godheten, blir det trygt å være barn.

Framtia er en barnehage der alle blir sett og hørt. Vi har et positivt og anerkjennende miljø, med mye lek og humor i hverdagen.

Barnehagens verdigrunnlag

Alle blir sett og hørt

- Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.
- Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.
- Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Vårt verdigrunnlag i praksis:

Vi som jobber i Framtia barnehage ser barna, godtar barna som de er, aksepterer familiene som de er, viser respekt overfor barn og voksne, aksepterer ulikheter og fordømmer ikke andre. Vi er bevisst på å hilse og si navnet til barnet når de kommer og går. Vi møter barnet og aksepterer følelsene deres, har en god dialog med foreldrene og er ærlige og åpne. Vi som jobber i Framtia barnehage forebygger krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, håndterer, stopper og følger vi opp dette. Vi snakker positivt om foreldre - barn og aksepterer at avdelingene gjør ting ulikt. Alle barna blir sett og hørt i løpet av dagen.

Vårt faglige ståsted:

Vi er inspirert av teorier og faglitteratur som omhandler anerkjennende kommunikasjon, betydningen av omsorgsfulle relasjoner og samspillet mellom tilknytning og omsorg. Vi støtter oss til dette, fornyer og utvikler vår pedagogikk gjennom refleksjon over egen praksis, alltid med barnet i sentrum.

Vi har en nysgjerrig tilnærming til det barnehagefaglige, som gjør at det i møter mellom personalet ofte oppstår refleksjon og deling.

.

Vårt engasjement og gledning

Vi som jobber i Framtia barnehage har en hverdag hvor trivsel, energi, engasjement, humor, positive tilbakemeldinger og mestring er viktige elementer. Ansatte føler seg verdsatt og betydningsfulle, og opplever at andre blir glad når de ser dem, føler at de gjør en positiv forskjell for noen, og har en kompetanse som de får brukt.

Vi er LEAN

Lean er en metode eller en filosofi for organisering av arbeidet i en virksomhet. Målet er å øke verdien for barna gjennom å fjerne tidstyver og skape flyt i arbeidsprosesser. Det å utvikle en lærende organisasjon og å kontinuerlig forbedre arbeidet er en grunntanke i Lean. Gjennom Lean har vi fått verktøy som fører til at arbeidsprosesser flyter bedre, slik at vi får frigjort tid til å ivareta vår viktigste oppgave, å være sammen med barna.

Barnehagens formål og innhold – barns behov for lek og omsorg

- Barnehagens samfunnsmandat er: i samarbeid og forståelse med hjemmet å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barna allsidig utvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette:

Omsorg:

For oss handler omsorg både om forholdet mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre.

- Vi er mentalt tilstede for barna.
- Vi ivaretar barnets grunnleggende behov for trygghet (tilknytning) og tilhørighet og trivsel.
- Vi samtaler med barna og tar dem på alvor.
- Vi er varme, rause og tydelige.
- Vi støtter, hjelper og viser interesse.
- Vi oppmunterer barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta i mot omsorg.

Lek:

For oss har leken har en sentral plass. Alle barna skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leken.

- Vi tar initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- Vi deltar i leken sammen med barna.
- Vi organiserer avdelingen for å inspirer til ulike typer lek.
- Vi veileder barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.

Danning:

For oss handler danning om at vi skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for demokratiske fellesskap.

- Vi lærer barna kritisk tenkning gjennom å lære å ta ansvar for seg selv.
- Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.

Læring:

For oss handler læring om at barna opplever et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

- Vi legger til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnets trivsel og allsidige utvikling.

Vennskap og fellesskap:

For oss handler vennskap og fellesskap om at barna opplever og erfarer at de er betydningsfulle for fellesskapet og i positivt samspill med barn og voksne.

- Vi har kunnskap om at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen.
- Vi støtter barna i å sette grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Vi forebygger, stopper og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Kommunikasjon og språk:

For oss handler dette om at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og at alle barn får delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

- Vi sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, og som uttrykk for egne tanker og følelser.
- Vi støtter barnas språkutvikling ved høytlesning, eventyr, rim og regler, sang samtaler og refleksjoner.
- Språkløper – lokalt utviklingsarbeid.
- «ord som gror».
- Språkgrupper etter behov.

Måltider i barnehagen:

For oss handler dette om at måltidene er en felles opplevelse som gir barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Vi mener at daglige måltider i barnehagen gir gode muligheter for læring på mange områder som for eksempel språk og samspill med andre. Vi legger til rette for at måltider og matlaging bidrar til deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna. Deltakelse av den bevisste voksne gir mulighet til å sikre en god ramme rundt måltidet og gjøre måltidet til en inkluderende arena hvor alle deltar og skaper noe i fellesskap. Personalet er dermed viktige rollemodeller, og barna lærer av hva de gjør og hvordan man skal omgås rundt et bord.

Barns medvirkning

- Barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige liv.
- Alle barn skal oppleve å få innflytelse på egen hverdag og det som skjer i barnehagen. For oss er det viktig at barnas stemme blir hørt.
- Barnas synspunkter skal sees i sammenheng med både alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnas initiativ følges.
- Barn har valgmuligheter og tas med på råd
- Barna er med på avgjørelser som berører deres hverdag
- Barna får være med å prege prosesser
- Barna deltar i planleggingsprosesser
- Barna får bruke fantasien og kreativiteten sin.
- Vi tør å gi litt slipp på kontrollen og la barna være med å «styre skuta»
- Vi er lydhøre og viser oppriktig interesse for barnets meninger og behov.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte.
- Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4.
- Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi er bevisst på å hilse og si navnet til barnet når de kommer og går.
- Vi møter barnet og aksepterer følelsene deres.
- Vi har en god dialog med foreldrene og er åpne og ærlige.
- Vi aksepterer familiene som de er, viser respekt overfor barn og voksne.
- Vi aksepterer ulikheter og fordømmer ikke andre.
- Vi er flinke til å følge opp foreldrenes behov og ønsker, foreldremedvirkning.
- Vi gir foreldrene tilbakemelding om barnets hverdag.
- Vi tar opp eventuelle bekymringer om barnet.
- Vi oppklarer misforståelser som kan oppstå i det daglige.
- Vi har foreldresamtaler gjennom året.
- Vi følger opp beskjeder fra foreldrene.
- Vi har jevnlige møter med FAU
- Vi har foreldremøter
- FAU arrangerer sosial sammenkomster for alle gjennom året.

Ny i barnehagen – og overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Tilvenning

- Personalet skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barnet får en trygg og god start.
- Personalet skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og etterhvert til andre barn.

I Framtia barnehage ser vi verdien av å prioritere å bruke god tid på tilvenning av både barn og voksne

Overgang fra liten avdeling til stor avdeling:

- En trygg og god overgang for det enkelte barnet og foresatte.
- Barnet skal oppleve kontinuitet og får bruke av sine tidligere erfaringer i møte med noe nytt.

Overgang mellom barnehage – SFO og skole:

- Barnehagen skal i samarbeid med foresatte, SFO og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang.
- Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.
- Sikrer vi at overgangen blir en prosess og ikke en enkeltstående hendelse.
- Sikre at overgangsrutinene sikrer også at det er kontinuitet og sammenheng i overgangen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

Når barnet begynner i barnehagen:

Følger Lørenskogmodellen – Tilvenning i barnehagen

- Foresatte til stede sammen med barnet minimum 5 dager ved oppstart
- Hvert barn har en tilknytningspersonen, som observerer hvordan barnet er vant med å bli stelt, kledd på, lekt med, vaner ved matbordet og leggerutiner ved at foreldrene gjør disse tingene de første dagene
- Tilknytningspersonen overtar rutinene gradvis
- Foresatte deltar aktivt i praktiske oppgaver i barnehagen for å bli kjent med oss (og hverandre) mens vi blir kjent med barnet. om mulig har barnet litt kortere dager de påfølgende dagene.

Innad i barnehagen;

- Foreldremøte med informasjon om overgangen
- Foresatte deltar aktivt i overgangen
- Personalet på storbarna hospiterer på småbarna i april
- Barnet er sammen med en voksen er med på sin stor avdeling i mai:
 - Deltakelse i de daglige rutinene og overgangssituasjoner
 - Deltar i frilek
 - Deltar på turer
- Overgangssamtale mellom foreldre og barnehagelærer på ny avdeling før oppstart.
- Foresatte Inviteres til besøk på ny avdeling.
- Foresatte og barn deltar på ettermiddagsaktiviteter på ny avdeling. Invitasjon sendes ut.

Overgang mellom barnehage – SFO og skole:

- Følge plan for overgang barnehage – SFO og skole

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet er begrunnet i barnehgeloven og rammeplanen.

Planlegging:

- Basert på kunnskap om barna trivsel og allsidig utvikling, individuelt og i gruppe.
- Årsplan

Vurdering:

- Barnehagen skal jevnlig vurdere sitt pedagogisk arbeid.
- Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan de arbeider for å oppfylle kravene i rammeplanen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

Planlegging:

- Årsplan
- Helhetlig planlegging- og vurderingsmodell
- Periodeplaner
- Månedsbrev
- Foreldresamtaler
- ASQ/ASQ-se
- Barnesamtaler
- Planer for barn som trenger ekstra støtte.

Vurdering:

- Foreldreundersøkelser
- Foreldresamtaler
- Samarbeidsmøter med FAU
- ASQ/ASQ-se
- Bilder
- Månedsbrev
- Jevnlig refleksjoner i personalet
- Lærende nettverk
- Barns medvirkning

Arbeidsmåter, progresjon og fagområdene hånd i hånd

- Arbeidsmåtene skal bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gi muligheter for å få tilført nye erfaringer og opplevelser. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.
- Progresjon innebærer at alle barna utvikler seg, lærer og opplever framgang.

Våre tiltak for å oppnå dette:

Arbeidsmåter:

- Vi veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter.
- Gjennom barnehagehverdagen legger vi til rette for kreativitet og lek.
- Vi er åpne for improvisasjon og barns medvirkning.
- Vi arbeider tverrfaglig og helhetlig.
- Vi stimulerer barns undring.
- Vi evaluerer og dokumenterer våre arbeidsmåter jevnlig.

Progresjon:

- Vi planlegger og tilrettelegger for progresjon for alle barn.
- Vi introdusere nye perspektiver, gjenkjenning og gjentakelse i både innhold og arbeidsmåter.
- Barna opplever mestring, samtidig at de har noe å strekke seg etter.
- Vi bruker digitale verktøy sammen med barna.

Utemiljøet

Miljøet ute er like viktig som miljøet inne. Vi ønsker også her å tilby noe annet enn det de fleste andre lekeplasser tilbyr. I tillegg til bøtter, spader, sykler osv, vil vi det neste året skape et enda mer inspirerende uteplass, ved å lage egen byggeplass med byggemateriale, vi vil ha naturmateriale, rør, tromler, stoff osv. I sandkassene skal vi ha små podium og boder. Dette gir barna gode møtesteder, og bidrar til at barna har stort rom for kreativitet og valgfrihet også ute. Personalet jobber daglig med å holde uteplassen i orden.

Nærområde/miljø:

I tillegg til uteområdet vårt, har vi et flott nærområde. Gjennom hele året er vi på turer i nærmiljøet. Vi ser forandringene som skjer i de ulike årstidene, og ikke minst forandringene i skog og mark bringer med seg. Ofte plukker vi med oss det vi finner tilbake til barnehagen. Vi kan studere materialet, forske på det, skape noe nytt av det, eller rett og slett bare bruke sansene.

I tillegg til nærområdet, har vi mulighet til å dra til biblioteket, byen, museum, kuleakebakker og annet. Det er en progresjon i forhold til avstand og lengde på tur. For de minste er det nok å åpne porten og gå på det store området utenfor barnehagen, eller leke med vann i vannspeilet. Etter hvert endres behovene, og barna drar på lengre turer.

Fagområdene - progresjonsplan

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagen, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Vi ser fagområdene i sammenheng og alle fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold. Vi tar utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene oppleves som meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

Fagområdene er:

Antall, rom og form

Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, bevegelse, mat og helse

Kunst, kultur og kreativitet

Etikk, religion og filosofi

Natur, miljø og teknologi

Nærmiljø og samfunn

Kommunikasjon, språk og tekst	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene</p> <p>Prosessmål:</p> <p>Barna skal oppleve et rikt språkmiljø, både verbalt og kroppslig.</p> <p>Barna uttrykker sine følelser, tanker og erfaringer på ulike måter.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve et ordrikt miljø. • Det er viktig at vi setter ord på hverdagen i samspill med barna. • Språket skal stå sentralt i alle hverdagsaktiviteter. • Vi skal være oppmerksomme på barnas ytringer og vise at vi forsøker å forstå, gjennom et tydelig verbalt og kroppslig ytringer. • Personalet utvider samtalene med barna. • Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter • Daglig oppleve gleden og spenningen ved høytlesning (Språkløyper).
<p>2-3 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er særlig viktig at vi støtter barna i deres iver etter å lære nye ord. Vår tilstedeværelse er svært viktig. • Vi skal hjelpe barna med å fylle inn ordene de mangler i sitt språk. • Vi skal bruke tid. • Vi vil fortsette med billedbøker – la barna fortelle sammen med oss. (Språkløyper).
<p>3-4 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal støttes i sin videre utvikling av begrepsforståelse. Ved at voksne bruker et variert ordforråd, skal barna få et rikere språk. Barna skal gjøres kjent med bøker, sanger bilder, medier med mer.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn har mange spørsmål. I vår iver etter å gi barn svar på alt de lurer på, må vi ikke glemme at like viktig som å svare er det å undre seg. Vi kan gjerne besvare spørsmålene med undring og forundring. "Det var et godt spørsmål". "Det har jeg aldri tenkt på over". "Hvordan tror du det henger sammen". • Leken er sentral for å utvikle språk, og vi må skape fellesskap og entusiasme gjennom felles innhold. Derfor skal vi drive med prosjektarbeid. • Daglig oppleve gleden og spenningen ved høytlesning(Språkløyper). • Det er viktig at vi som voksne forsøker å fange opp barn med språkvansker. (Ord som gror). <p>NB! Barn som strever med språkvanske, skal kartlegges (ord som gror). Det er helt avgjørende at disse barna opplever særlig støtte og annerkjennelse når de bruker språket.</p>

<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og til å skape positive relasjoner i lek og annet samvær.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet fra i fjor følges opp. • Vi vil fokusere på barnas egen tekstskaping. • I forbindelse med temaarbeid, turer og annet kan barna sammen med voksen lage egne eventyr og forestillinger. (IKT). • Daglig oppleve gleden og spenningen ved høytlesning (Språkløyper).
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskap, samtaler og som inspirasjon til fabulering og nyskaping. Barna skal lære å lytte til lyder og rytme i språk og bli fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi følger opp arbeidet fra året før, samt gi de eldste barna noen nye språklige utfordringer. • De eldste barna skal få anledning til å møtes som en gruppe to ganger i uken. Følger opp tema/prosjektarbeid. • Vi ønsker å utfordre barna gjennom filosofiske samtaler om temaer som de selv viser interesse for. • Bruke aktivt «Språkleker». • Daglig oppleve gleden og spenningen ved høytlesning (Språkløyper).

Kropp, bevegelse, mat og helse	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene:</p> <p>Prosessmål: Vi skal gi barna opplevelser som bidrar til bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse.</p> <p>Prosessmål: Vi skal gi barna erfaringer som bidrar til at barna blir kjent med egen kropp og utvikler bevissthet om egen og andres grenser.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanseropplevelser gjennom blant annet kroppslig lek og aktiviteter inne og ute gjennom hele året. • Veksling mellom hvile og kroppslig lek og måltid. • Benytte alle situasjoner til å gi oppmuntrende bekreftelse på barnas kroppslige lek. • Temaarbeid: Kroppen min. • Måltidene gir matglede • Trygghet, trivsel og glede.
<p>2-3 åringene:</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi skal gi barn gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruk av dans, sang og musikk. • Bruk av barnehagens uteområde hver dag. • Inspirere barna til å søke fysiske utfordringer og til å prøve ut sine kroppslige muligheter. • Bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskap om kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. • Temaarbeid: Kroppen min. • Barna bidrar i forberedelse og etterarbeid av måltidene. • I større grad mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer, inne og ute. • Veksling mellom hvile og kroppslig lek og måltid
<p>3-4 åringene:</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få mulighet til å videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet. Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen innredes slik at barna har anledning til variert lek ute og inne. • Barna skal oppleve mestring gjennom sykling, ski, klatring, aking, påkledning, smøre av egen mat. • Turer i skogen. • Dans og bevegelse til musikk på avdelingene. • Temaarbeid: Kroppen min. • Temaarbeid: Kunne si ifra/sette grenser. Respekt for egne og andres grenser. «Si Stopp» (10 små vennebøker). • Veksling mellom hvile og kroppslig lek og måltid
<p>4-5 åringene:</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og til å skape positive</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna er deltakere i tilberedning av maten, og samtaler med voksen rundt valg vi gjør. • Barna få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. • Turer i skogen. • Barna opplever støtte og hjelp fra omsorgsfulle voksne.

<p>relasjoner i lek og annet samvær.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Temaarbeid: Kunne si ifra/sette grenser. Respekt for egne og andres grenser. «Si Stopp» (10 små vennebøker). • Veksling mellom hvile og kroppslig lek og måltid. Samtalegrupper. Hvordan blir vi til, gode og vonde hemmeligheter, gode og vonde berøringer. Litteratur: «Jeg er meg! Min meg»
<p>5-6 åringene:</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi skal bidra til å skape forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Vi skal gi barna kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter i barnehagen legges opp slik at alle barn får anledning til å vise hva de er gode til. • Barna får støtte til å prøve seg på ting de ikke vet om de mestrer og oppmuntring til å øve seg. • Barna oppmuntres til selvstendighet og hjelpsomhet ved av- og påkledning. • Lagspill gjennom fotballturnering med andre barnehager (Solheimcupen). • Vi er bevisst på å servere sunne måltider. • Veksling mellom hvile og kroppslig lek og måltid. • Samtalegrupper. Hvordan blir vi til, gode og vonde hemmeligheter, gode og vonde berøringer. Litteratur: «Jeg er meg! Min meg» • Turer i skogen.

Kunst, kultur og kreativitet	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene</p> <p>Prosessmål: Barna opplever tilstedeværelse av kunst og kultur. De lærer å erfare gjennom alle sine sanser.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at barna daglig har tilgang til bøker og historier. • Bruk av konkrete, bildemateriell og dramatisering. • Bruk av sang, sangleker, rim og regler.
<p>2-3 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + At barna tar i bruk fantasien, kreativ tenkning og skaperglede.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for lek og skapende virksomhet. • La barna møte voksne som oppmuntrer til kreativitet og fantasi. • Barna har tilgang på ting, rom og materiell som støtter opp om deres lende og estetiske uttrykksform.
<p>3-4 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal prøve og gjøre seg kjent med ulike typer formingsmateriell. • Lek med utkledning og teater. • Møte med musikk i forskjellige sjangre. • Barna skal oppleve glede og at det spesielle ved deres uttrykk verdsettes. • Vi leser bøker fra kulturer som er representert i barnehagen.
<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å utvikle sin evne til å bearbeide og kommunisere inntrykk og selv gi varierte uttrykk gjennom skapende virksomhet.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal lære teknikker og virkemidler innen musikk, drama, litteratur og forming som gjør dem i stand til å skape sitt uttrykk slik de ønsker, for eksempel enkel fargeblanding. • Oppleve glede ved å formidle noe til andre gjennom å lage enkle forestillinger eller konserter innad i barnehagen (fellessamling). • Barna er med på å skape estetiske dimensjoner i barnehagen inne og ute (dekorere barnehagen). • Lager kunst til kunstutstillingen (Kulturarrangementet).
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal utvikle elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form for å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama.</p> <p>Prosessmål: Barna skal få oppleve at kunst og kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppleve mestring og glede ved å skape noe selv. • Reflektere sammen med barna over hva som skal til for at andre skal forstå. • Luringene deltar på kulturarrangementet. • Bruke ipad.

Natur, miljø og teknologi	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene</p> <p>Prosessmål: Barna skal få gjøre erfaringer via alle sine sanser.</p> <p>Prosessmål: Barna blir glade i naturen gjennom hele året.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne som er nær og gir barna trygghet til å utforske. • Legge til rette for positive opplevelser og erfaringer i utelek. • Grønt flagg. Fokus på bærekraftig utvikling.
<p>2-3 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få oppleve naturen og få anledning til å undre seg over naturens mangfoldighet.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne som undrer seg sammen med barna over dyreliv og forandringer i naturen. • Barna får bruke naturen som arena for lek og utforskning. • Gi barna en begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. • Grønt flagg. Fokus på bærekraftig utvikling.
<p>3-4 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få oppleve glede over å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lek og oppdagelser i nærmiljøet. • Sjøpelhåndtering i barnehagen og på tur. • Grønt flagg. Fokus på bærekraftig utvikling.
<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfaring med og kunnskap om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for mat produksjon.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosjekter med fordypning i dyr og vekster i nærmiljøet. • Følge prosessen fra frø til plante. • Maten i hverdagen – hvor kommer den fra. • Grønt flagg. Fokus på bærekraftig utvikling.
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfaringer med hvordan teknikk kan brukes i leken og i hverdagslivet.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta i å bruke internett for å finne informasjon og til å lage presentasjon av prosjekter gjennom bilder og tekst. • Grønt flagg. Fokus på bærekraftig utvikling. • Barna skal få naturopplevelser. • Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Etikk, religion og filosofi	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene</p> <p>Prosessmål: Tid og rom for undring.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne er gode rollemodeller • Hjelper barn i konfliktsituasjoner • Voksne er rause og gir positiv oppmerksomhet. • Barna deltar på ulike fellessamlinger.
<p>2-3 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal arbeide med å tilegne seg samfunnets grunnleggende holdninger og verdier.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne er gode rollemodeller, som viser respekt for hverandre og forstår verdien av ulikheter i et fellesskap. • Alle voksne må være kjent med barnehagens verdisyn og være bevisst på hva dette betyr for hvordan de møter barn og foreldre. • Undre oss sammen med barna om dagligdagse hendelser og historier.
<p>3-4 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Ved at det gis anledning og ro til undring, tenkning, samtaler og fortellinger skal barna få anledning til å erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlig.</p> <p>Prosessmål: Barna skal få innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fordypning i prosjekter som går over lang tid. • Ny kunnskap og nye opplevelser gir rom for undring og refleksjon hos barna. • Delta i forberedelser til høytider og merkedager. • Barna synger sanger knyttet til ulike merkedager. • Barna deltar i adventsamlinger.
<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal lære å utvikle toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vekke nysgjerrighet og interesse for andre kulturer innenfor og utenfor landets grenser. • Barna synger sanger knyttet til ulike merkedager • Barna deltar i adventsamlinger • La den kristne kulturarven komme til uttrykk blant annet gjennom høytidsmarkeringer. • Markering av FN- dagen. Prosjekter som kan gi bidra til å gi barna "nærhet" til andres måte å leve på. • Barna skal få kjennskap tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal bli kjent med religion, etikk og filosofi som en del av kultur og samfunn.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne skal skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler. • Markering av FN-dagen. Barna skal få kjennskap til, forstå og reflektere over grunnleggende normer og verdier. • Barna skal oppleve gledning og sansing.

Nærmiljø og samfunn	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene</p> <p>Prosessmål: Barna utvikler tillit til egen deltakelse og påvirkning av fellesskapet.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve tilhørighet og at de er betydningsfulle. • De voksne omtaler barna positivt. • De voksne støtter og oppmuntrer barna i hverdagen. • Barna erfarer at deres valg/handling kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre (barns medvirkning).
<p>2-3 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal lære at alle mennesker, uansett erfaringer og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voksne omtaler barn som ikke er tilstede på en positiv måte. • De voksne gir like mye oppmerksomhet til begge kjønn. • Legge til rette for at barna skal erfare å gjøre noe sammen. • Gjennom lek skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og få en begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
<p>3-4 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal utvikle tillit til egen deltakelse i og mulighet for påvirkning til fellesskapet. De skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve at deres innspill i hverdagen blir møtt og tatt på alvor både i lek og i andre sammenhenger. • Prosjekter hvor noen barn deltar, kan være til glede for de andre på avdelingen eller i barnehagen. • Barna blir kjent med ulike steder i nærmiljøet. • Markering av samefolketsdag. • Turer i nærmiljøet
<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal bli kjent med historiske endringer i lokalmiljø og samfunn.</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La barna få erfare at deres meninger og valg kan påvirke situasjonen både for seg selv og andre. • Voksne gir barna kunnskap om deres nærmiljø, før og nå. • Voksne forteller historien omkring historiske steder og hendelser i nærmiljøet. • Bruke bøker og internett for å utvide kunnskap og hente informasjon.
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal bli kjent med at samene er Norges urbefolkning, og få kjennskap til samisk kultur og hverdagsliv.</p> <p>Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Gjennom</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markering av samefolkets dag. • Legge til rette for at barna kan utforske ulike landskaper, bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lære å orientere seg og ferdes trygt. • Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene spesielt barnekonvensjonen.

lek og aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.	
--	--

